

CSIKI LAPOK

Laptulajdonos: Dov. VÁKAR LAJOSNR	Előfizetési ár: Égész évre . Pengő 6.— Félévre 3.— Külföldre egy évre 12 Pengő Megjelenik minden vasárnap	Nyilvántartási díja soronként 1 Pengő Készletnek nem adatkak vissza: Hirdetési díjak a legelőszörban számítottnak. Kiadóhivatal: Csiksereda, Apaffy Mihály-uca 56 sz.	Felelős szerkesztő RÉSZEGH GYÓZŐ			
				<p>Égész évre . Pengő 6.— Félévre 3.—</p>	<p>Nyilvántartási díja soronként 1 Pengő Készletnek nem adatkak vissza: Hirdetési díjak a legelőszörban számítottnak. Kiadóhivatal: Csiksereda, Apaffy Mihály-uca 56 sz.</p>	<p>Felelős szerkesztő RÉSZEGH GYÓZŐ</p>

A székelység az új helyzetben.

A székelység a Székelyföld visszacsatolásával levettette húszévesét és óta hordott rabbillincsel és visszanyerte ősi szabadságát.

Felmerül a kérdés: miért vészelt el Erdély és vele a Székelyföld? Erre a kérdésre határozott választ lehet adni. Aszt vészelt el Erdély és a Székelyföld, mert a háboru által elpusztított déli területekre becsurgott az oláh és a szerb, a régi szabadságvá kormányok pedig nem védték a fajmagyart, nem akadályozták meg a kivándorlást, hanem elősegítették az idegen fajok további bevándorlását.

Hiába volt elég gyermek. Nem adtak földet és kereseti alkalmat a hoofigló ősmagyaroknak, az ipart a kereskedelmet fejlődésre juttatták és engedték, hogy az oláhok becsurgójanak, engedték, hogy az Arabia sarmak láttára huzsa ki az ősmagyar földet és ovrza ki a bevándorító oláhoknak.

Mikor a másfélévtől kezdve uralkodó Tizza Ká mánt az országgyűlésen megkérdeték, van-e tudomása a kivándorlásról, tudja-e, hogy egyetlen évtizedben 176000 ember vándorolt ki Amerikába, az országgyűlési napó adatai szerint a bölcs Tizza ezt válaszolta:

„Uram, az egész eset a burgonya a (pityóka) kérdése! Mikor bő burgonyatermes van, akkor növekedik a kivándorlás, mikor gyenge a burgonya termés, a kivándorlás csökken. Kerem válaszul tudomásul vételét.” Ez is lett, a tisztelt H. s f. d. g. a vándorlás tudomását vette.

Es a kis eset jellemző a régi korból: Magyarországra. Hód vándorolt ki a legégszűsegebb, a legerősebb, a legmeghatározó elem, a legjobb kategória. Először a nincstelenség, a nincstelenség a kivándorlást.

A Székelyföldön állandóan tartott a kivándorlás. Hosszú nem hozható hiba volt, hogy székely testvéreink Romániába és Amerikába mentek és veszték el idegenben a helyett, hogy kormányaink ezt a kivándorlást befelé, az ország belsejébe irányították és a nincstelenség munkakalmat adtak volna.

Ma a székelyek együtt körülbelül 4 millió fővel élnek a székelyeknek a száma akik R. máciába vándoroltak és elveszték az oláh tengerben. Ugyanakkor nagy rajokban jöttek be felülről a pejeszes, nincstelen a föld és a munka a szerb és az oláhok, hogy az előbbi kezükbe ragadják az ipart és a kereskedelmet, utóbbiak pedig elfoglalják a legdusabb termő földeket Biharban, a Bányában és Erdélyben. Mi négy órel szántjuk ezt a nehéz, keveset termő hegyvidéket a szar és a szerb föld kizsál fojja az egész területet, hogy lássanak a 10—14 méter méretű földet, melyet ősrégi évszázadokkal foglaltak el és várkóval védték meg.

Magyarországon ma is három millió fajmagyar élnek, a kivándorlást bányában nyomorúságos élet. Borsodban láttam, hogy hoofigló ősrégi lezáró dombokkal földbevéjt barlangokban laknak.

Én, röviden megmondottam, hogy a nemzet megőrzésének megőrzéséhez hibájából miért vészelt Erdély és a Székelyföld!

A háboru előtt a székelység vezetői és sajtója, — köztük a Csiki Lapok — állandóan körülhordozta a kérdést. Remutatták a bajokra és kétségbeesetten kérték a kormányok segítségét és beavatkozását. Ezzel érték a székely kongresszusok Tuzsádföldön, Marosvásárhelyen. — Ugron Gábor, Bartha Miklós, Györfly Gyula, Bethlen István világosan látták a bajt. Deák Lajos, László Gyula, Máthé és társai közöttünk tarták. László Gyula minden évben szorgalmasan esedezt az országfőúról-főúrra a székely iparosanancokat. Magát a tömeges székelykivándorlást azonban a kormányok nem akadályozták meg. Csik és itt is leginkább a Csik, feltűnően elnéptelenedett. A kormánybistások tyuktojásokkal akarták megmenteni a munkanélküli székelységet.

As elmu't 22 esztendő gyökeresen felvilágosította a magyar nemzetet az elkövetett bűnről. Csaknem mindenki látja, hogy mit kell tennünk a magyar és a székely nép megmentésére. A nép tömegei megmozdultak és hangos szóval követelik a jobboldali politikát és a legerőteljesebb rendszerváltozást.

A székelységnek mindig erős volt a faji öntudat. Ennek az öntudatnak azonban a nép nem vonta le a következtetéseit. A gazdasági élet fejlődésesebb területeit, főként a kereskedelmet, átengedte az idegen fajoknak. Ő maga vette a mellét, de a székely maradt és idegenbe küldötte gyermekeit. Legutóbb például Szilágymegyében a lezáró 60% át szidő, 35%-át oláhok és csak 5%-át váltották be magyarok pengőre.

A székelységnek most a van öntudatos, erős eszű és g. r. c. s. v. e. r. o. n. a. n. s. z. i. k. e. s. e. g. y. a. k. i. e. s. a. z. s. z. e. k. e. l. y. e. g. y. e. z. e. t. ö. l. á. l. á. s. s. e. t. a. z. g. a. z. d. a. s. z. a. g. i. f. o. r. r. a. s. e. t. a. z. t. ö. r. z. s. e. t. ö. s. e. z. e. k. e. l. y. e. k. e. k. j. u. t. t. a. t. j. á. r. E. s. f. e. l. e. i. m. e. g. a. z. o. r. s. z. á. g. o. s. j. o. b. b. o. l. d. a. l. i. p. o. l. i. t. i. k. a. k. i. s.

A fakereskedelem a székelység gazdasági életének legjövődimesőbb ága. Ki kell venni a szidók keszéből. Alakuljon meg a vármegyei magánjavakból a vármegyei nagy bank, mely a földművelő népet és a fakereskedelmet olcsó pénzzel lássa el. A Csiki Lapok a háboru előtt éveken át sürgette a legégszűsebb feladat megoldását. A világháboru akadályozta meg a terv megvalósítását.

Minden esztendőre meg kell akadályozni, hogy új- ből életre keljenek a kis- és törpe pénzügyesek, amelyeknek az árvassák és a megye számarukat adott betétként, hogy aután a székely székely népek uszorakamatra adják kölcsön és kihúzzák lába sídó a kamatokat nem bíró svány földeseket. Ezért bizonyosan tilthettek volna a börtönben.

Hiába alakítunk székely fakitermelő szövetségeket, ha a pénzt hozzá a szidó adja. Most megnyitott a hazai keresztény pénzügyesek forrással. Addig is, amíg a megye nagy bank megalakulhat, onnan kell igénybevenni a hiteket. Közben meg kell mosgatni közegeink és birtokosaink tőkét is, hogy a megyei nagy bankba f. k. s. e. k. e. s. e. k. e. b. e. s. o. t. h. a. s. a. n. o. s. i. t. s. a. t. a. z. o. k. a. t.

A kivándorlást Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad és Budapest, szóval az ország belseje felé kell irányítani. Minden esztendő meg kell javítani a szülők számarányát, biztosítani kell a néprétegek jobb megélhetését és oda kell hatni, hogy lehetőleg egy magyar se legyen kénytelen vándorbotot venni a kezébe. A székelységnek a háboru után születésű gyermekeire a kormányoknak a háboru utáni javul, egy pár évtized alatt közelebb hozni a székelység megmaradt föld.

Ez kell segíteni a több- és a minőségileg termelést, de legfőképpen munkakalmakat kell biztosítani a székelységnek, mert főként Csikban a sovány és kevés föld nem tudja biztosítani a nép megélhetését.

Híter megmutatta, hogy erős akarattal és tetterővel hazajöhet a kivándorlót. Mi is hozzuk hazra a földet székelyeket, akik a mindévali vezetdelem alkalmával kivándoroltak. De telepítjük vissza a románait és amerikai magyarokat is, mert láthajuk, hogy Németországot, Olaszországot és Japánt a népszaporodás és fainak erős faji öntudata tette nagygyá.

Ezt a hasát mi forlaltuk el és eszeréven át vérünkkel mi tartottuk meg! Tűnjenek el tehát a megbízhatatlan, a toladók és tülekedő emberek, akik a magyar ügynek az oláh uralom alatt árulói voltak. V. r. k. s. e. k. e. l. a. s. a. z. s. z. e. k. e. l. y. e. k. e. k. e. k. a. t. 22. é. v. a. l. a. t. t. t. ö. r. h. e. t. e. t. e. n. e. l. h. ü. s. é. g. g. e. l. v. é. d. t. e. k. é. s. v. e. z. e. t. t. é. k. a. z. f. a. j. u. k. a. t. é. s. b. e. c. a. t. e. l. t. ü. k. t. i. z. t. a. n. a. l. l. a. z. m. a. g. y. a. r. é. s. a. z. s. z. e. k. e. l. y. k. ö. z. v. e. t. e. l. é. m. y. e. n. e. l. ö. l. t. t.

A Csiki Lapok, mint hetente egyszer megjelenő lap, soha nem akart az országos napi politikában hangadó lenni. Főkéje mindig a székelység és a Székelyföld érdekelme szolgálatá volt. Mégis most, a visszacsatolás alkalmából hangsúlyoznunk kell, hogy a lapnak legfőbb célja a székely faji öntudat ébrentartása, a székely nép gazdasági megszervezése, a székely népi gazdasági erő kihasználása és munkakalmak megtorentése.

As országos politikában a székely népek az erőteljes jobboldalon van helye! Nalunk nincsen székely földosztásra, mert nincsen nagy föld. A köztudotn pedig a székely kisbirtokosok közkincse. Ajándéka se fogunk osztoztatni földet, mert a jogos vagyonszerzésnek alapja a munka! Minden lépésünk a törzsekös székely nép megszorgtását kívánja szolgálni, különösen a gyengéket, hogy megerősödjenek és lthoz maradjanak.

Külpolitikában a magyarnek és a székelynek a baráti Olasz- és Németország mellett van a helye. E két nagy nemzet többször megmutatta, hogy nekünk őssine barátaink. Nekik köszönhetjük, hogy a Felvidék, a Kárpátalja, Erdély egy része és a Székelyföld vér nélkül visszakerül. Történelmi igényeinket nem adtuk fel soha! Okosan éljünk és dolgozzunk, mert az ország többi része is vissza fog térni az anyajörzsbe!

Teleky Pál miniszterelnök és Csaky István külügyminiszter Bicsben megmutatták, mire értékelik a székely népet! Erdély gazdag és igen értékes részel veszték el azért, hogy a Székelyföld visszakeressen az anyajörzsbe. Igy kellett történn, mert a magyar hazának nagy szüksége van a székely nemzeti öntudatra és a vités székely katonáira. Mi pedig becsújjuk meg az óhanának ezt a megalasztó bizalmát és ne legyünk érdemtelenek a bizalomra!

A kereszt és a magyar nemzet.

Gondolatok Krisztus király ünnepére.

Irtá: Albert Vilmos.

Krisztus király ünnepét e század nagy szociális pápája, XI. Pius 1925-ben rendezte az egész világon október utolsó vasárnapjára. Kezel határozat esztendők akart a hívők keszébe adni abban a harcban, amelyet meg kell vívniok a természetfölötti teljesen megvőró világias szellem ellen. Es a szellem tévedésével, nyilt és bujkáló törekvésével nemzetek és társadalmak romboló rákfésűjévé dagadt. A renesszánszon, a felvilágosodás századán, francia forradalom a liberális mus tu zásala át lassan jutott el a föld is elfejsző fokára. Először tagadni kezdtek Krisztus tekintélyét, aztán keszégbe vonták az Egyház isteni jogát a lelkek kormányzatában, majd elváasztották az Egyházat az államtól, a krisztusi vallás helyébe valami természetes vallást tettek, végül sok államnak és államférfinak vallása lett a — semmi vallás.

As elvakult, gőgös társadalom fellásadt Istene ellen, eldobta magától az Ur vezető kezét is így menthetetlenül rohant a biztos pusztulásba.

As Ur földi helytartója látta a vergődő emberiség nyomorát a mai ünnep létesítésével meg akarta mutatni az egyedüli kivésőt utat. Es nem más, mint visszaterés a krisztusi szellemhez és élethez az állami, társadalmi és egyéni élet egész vonalán. A pápa szava által Krisztus király hív mindenkit, hogy megvallja és kövesse Őt a családban, az utcán, az iskolában, a műhelyben, a hivatalban — mindenütt. Igy lesz meg az ő uralma nemcsak a szivekben, hanem az élet minden megnyilatkozásában. Igy lesz meg a krisztusi ország — Krisztus békéje, Krisztus országában.

A mai megvesztos ünnepe, a világ minden országában hangulatába belezöldül 20 éves korától való kezesbúdzásunknak el nem müő öröme, midőn e napon külföldi erővel áll előttünk a nagy történelmi tény, hogy nemzetünkkel éppen a mélységes keresztény lelkiségből fakadó hit csodát tett a kéttörve a triletoni tragédiát, kiemelte őt a jó mélyre megrássi sírból — a mai napon képzeletünk visszazsáll a magyar keresztényiség böcsőkorába s a magyar sors östét századán át új fényben látja felragyogni a régi igazságot: kard szerente a hasát, de a kereszt tartotta meg.

Ma hódító ereje van a Szent István-i gondolatnak. Ebben az esztendőnek egész gazdagsága van. Benne van egy-bek közt az is, hogy ez a gondolat nemcsak a régi határokra vonatkozik, hanem a rendületlen hűségre mindazon erények iránt, melyek nagy királyainkat ékesítettek és a nemzetet naggyá, virállová tették. Mely ember áll az élen, a keresztény esztendő kezdetén: István király, a vesér és államfői a hős és a szent. Nevében fűződik a magyar királyság és a keresztény egyház megszervezésének halhatatlan érdeme.

A nyugati kereszténységre való áttérés soradottó fordulatot jelentett: leomlott a válasfal, mely a magyaraság és Európa népei közt fennállott; a kereszténység felvételével mintegy a művelt világ réssévé jöttünk. Másként sorsunk ugyanaz lett volna, mint a népvándorlás annyi más népei: teljes elhűnés a történelem sírpadáról. Es örös központi hatalom végét vet a főlemesztő rablókalandoknak, az örökös ellenágeskedés helyébe a barátságos éreltörést lépteti a Nyugati népeivel. Fölbontja a törzsszerkesztet, felszorgtá kiterjeszti mindenkire: így egy országga teszi a magyarlaktá földet és egy nemzetté a magyart.

As ősi pogány szokásokat fölvaltja a kereszténység szelidebb erkőcse. A magyar kultúra szűletése pedig egybecsik a kereszténység felvételével. A történelem megállpítja, hogy Szent István nagy tette teremette meg Magyarországon mindazon feltételeket, melyek a kulturális élethez szükségesek. A kereszténység adta az országának az egyhási rendet, azt a társadalmi osztályt, melynek hivatása lett, hogy a kulturális javakat hosszú ideig egymaga ápolja.

A magyar szellemi élet megszűletése egy nap történet megkereszteltetésével. Kereszténynek és magyarnek lenni csaknem ezer éven át — teljesen egyet jelentett.

A kalandozás hősi századait a befelé való hűsieség századai követték. A kalandozó harcok magyar beletört Krisztus igájába; s hogy az átalakítás komoly és bensőséges volt, nemcsak az Árpád által szentek egész sora mutatja, hanem az is, hogy a vallásos érzés innen kezdve irodalmának, kultúrájának főhőljője és tárgya lett a egész lelket átható, uralkodó

érelme a nemzet legnagyobb vezérel alakjainak: Hunyadi, Zrínyi, Rákóczi, Szechenynek. Ennek az érvelésnek mélyessége és mélysége képesíti a későbbi sorozatot és világít egyaránt a lemondás, az összetartás, a másokért való munka, az aszkázás hősi gyakorlataira és példáira.

A lemondásban, önmegtartóztatásban fegyelmessé és edzett lélek csak az Egre tekint; igazán érni, amit Madáchnál az Ur mondta a szerint éli: a földön csak mulckonyán plősz a lelked, túl örök idő vár... Hősi módon képes elviselni az élet eser baját és szenvedését. S a lelki élet oly magas fokára emelkedik, hogy örömet találja a szenvedésben. A későbbi sorozat a szentek termőföldje: ez a kor adta a legtöbb szentel nemestülnek és az egyháznak.

Mély vallásosság hatja át nemcsak az elsőt egyesek, hanem a milliók lelkét. A vallás, a kereszt alkot a korban minden nagyot. Inon táplálkosnak a lovagi erények: a gyöngék védelme, a nők tisztelete; es mongatja a kereszties lovagokat, es ihletel a monumentális dómek építőt, es hatja át a kolostorok kódex-lró es másoló jámbor népét.

De a kolostorok népe nemcsak a lemondásban gyakorolja magát, nemcsak mély lelki életet él, hanem nyíron a mezőn dolgozik, télen a könyvtárakban. Tanit, épít, asztal-vot, művel a tudományt es művészeteket. A kolostorok háuk is, mint nyugatos a műveltség központjai: mellettük emelkednek a templomok, iskolák; a szerzetesek utmutatói, tanítói as állandó leteleplésnek, gazdasági életnek, a külfölsé iparoknak es ügyességeknek.

A kolostori irodalomtól kezdve as égó es esjgó hazafias érzelom mellett a vallásos érvelés lass uralkodóvá irodalmunkban: a költőkben, a vezető profetalelkőkben. Es ihletel megható istenes versekre Bacsánát, a magyar trubadurt; Zrínyit, a törökverőt, a kard es leant hőst; Pázmányt, a hit nagy hírosát, a Prédikációk halhatatlan íróját; a búszág örök magyar salmbóumát: a nágoni Bujdosót; es íratja Borsányivel, a magyar költészet Herkuosével a viáglirodalom es em dicsőtő legremekesbb adóját: a Fohászadót; es esugalmassa a magyar irodalom nagy aszkótját, Köcszyt a legszebb magyar Imédsség: a Hmnny megírására...

A trianoni tragédiával ez ország hójója odajutott, lakább, mint valaha a történelem folyamán — es elláséges ócaán örvénylő hullámaira. A háborgó tengeren nemestülk újra megtanult Imédskolni; megtanulta — maga is keresztborodoró lévén — üz elni a keresztet a ragaszkodni honná. Es a ragaszkodás, nem régen, két ízben is csodálatos erővel nyilatkozott meg: a budapesti 1938 május eucharisztikus kongresszison es a mi székebb hasánkban a mut évben, a csiki katolikus nagygyűlésen.

Azóta a nemzet, kiemelkedve a trianoni sírból, ot, belad előre keresztény vallásos megújulás sódre áramában.

Keresztény lelkiség eröje, as nagy karöltök fenn a nemzetet a béssé időben, es segítték át a szászadok vihareln. A vallásos érveléshez, a keresztény es nemzeti lelkiséghez való rendületlen ragaszkodás, az életnek a keresztény es nemzeti eszmények szerint való alakítása fenntartó es építő erő a jelenben, biztos záloga a virágzó, boldog jövőnek.

Receptkönyvet kívánságra küld:
Dr. A. OETKER GYÁR, BUDAPEST, VIII., CONTI-U 25.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Kelt levelem Kepefalán,
felszabadulásunk évében,
október közepe táján.
Tekéntetes Szerkesztő Ur!

Legelőbbször es tudatom, hogy a mióta a halagázósokat elcsatolák tőlünk, azóta man több versbe es akarek irni Kejednek, de — abbiza — a drága jó honvédgyerekek béjövetele óta — ugy belé melegedém mü es az innapolásba, hogy semmiteltekppen sem tudék üdöt a betűvetésre.

Pedig, hát Kejed es gondolhatja, hogy az utolsó levelem megereszése óta, igen-igen sok minden essze-gyült man az én begyembe es, ami (engedelemmel legyen mondva!) man régóta kikévänközik onné, met hát az ilyen magamájta csiki göbé nem sokáig bírja szó nélkül elviselni ezt a terhes állapotot.

A gázosok uraskodása üdejébe es megeresztellem vóna a levelem fonalát, de ahajt azt számítám meg (s a Regátnek hezzánk való csatolása óta: vátig tudám es!) hogy hallgatni arany, beszélni pedig: 25:

Én inkábbot a hallgatást választám, de nem azért, mintha kéncsvágó vónék, csupán csak azért, mert a hátussó felem erőst érzékeny, különödsön azóta, amióta (ódalbordám — Anikóként! — a fehérsép átok megfogott s a görös a farcsokamba szállott. Ami mégés csak megondolkoztató körülmény vót!...

Zászlószentelésre.

1940 október 20-án a csikazeredai róm. kath. gimnázium ünnepélyes éremgyújtóján es zászlóvalási ünnepepeén elmondotta: Dr. Csipek Lajos tb. kanonok.

Kedves Vendégeink! Nemes Ifjuság!
Éremgyújtónk messze tullépi a szokásos kereteket. Teljesen új életnek, új elindulásnak a kezdetét jelenti. Mennyire tölemelő es ünnepi számunkra e pillanat, amikor e nekiindulás zászlócserével történik. 22 évvel ezelött kicsavarták kezünköböl a magyar trikolórt, be kellett göngyöl-nünk, el kellett rejtőnünk, hogy ellenségeink kezébe ne kerüljön. Es kezünkbe adták azt a másit, annyira gyűlött zászlót. Mennyire nem akartátok a kezetekbe venni, milyen megaláztatott, orcápiralással kellett utáná menetelnünk es égő fájdalomunkat vissza kellett fojtanunk.

Fel tudjátok-e mérni e percek nagyszerűségét, amikor ismét kibonthatjuk az eddig rejtőgetett drága trikolórt, amelyet oly simogató szemmel nézünk, hiszen isten színeit látjuk benne. Itt mosolyog felénk a mindig megújuló életnek úde zöld színe, itt ég az emberi életnek piros ragyogása es e két szín fogja közre a földre boruló mennyország tehérségét. De tul ezértitaki szépségen es gyönyörűságen szimbolom jelenti számunkra azt a drága, élvezett es ismét megtalált magyar édesanyát, aki újra keblére ölelhet. Es drágává teszi a zászlót az a testvéri szeretet, amely számunkra elküldötte. Leikes budapesti lányok adták össze filléreiket, amiből e zászló elkészülhetett, fehér, szörös leánykezek himezték ki e fehér szalagot. Es behihimezték mindast a szépet es jót, ami a nagy pillanatokban lelkükben él.

Csiki diákok! Mennyi sok szépet, jót es nemeset gondolhattak rólatok ezek a kedves lányok, milyen öntudatos, kemény, acélos lelkü fiúknak gondolnak, amikor rátok emlékeznek! Nagy bizalommal bízzák reátok ezt a trikolórt, azt hiszik, erős, jó kezekben van, ahonnan többé soha kiesni nem fog, akik úgy beleütik a Hargita ormába, hogy semmi vihar nem fogja onnan kicsavarni.

Ez a zászló közelez! Diákelödeitek hányzor ontották vérüket a magyar lobogóért! A régmúltban a Székelyföldre zuduló tatárpusztítások idején a ti elődeitek is ott küzdöttek es ontották vérüket e föld megtartásáért. 1848-ban kiürültek az ősi csiksomlyói iskola padjai, amikor mindenkinél el kellett mennie. Es üresek maradtak az új palota termei is 1914-ben, amikor újra a magyar jövő firtott köckén. Lehet, hogy e zászló a ti véretek is kérti fogja egykor, de most e zászlóért nem meghalni, hanem élni es dolgozni kell!

Eljött a magyar katona, visszaszerezte e földet, de most rád bizza, székely ifjuság, neked kell e földet megtartanod! Hiszen minden éretteit történt. A te jóvendő boldogságodért küzdött, dolgozott Magyarország nagy fia, kormányzója, a te tölemeléséért fáradozt e hazának annyi nagy fia! Eretteit történt a sok anyagi es szellemi áldozat. Eretteit rohogott be az a csikszék hadsereg, amelyet annyira megcsodáltunk.

Es 22 óven keresztül mi is éretteit dolgoztunk es fáradoztunk. A reményteljesebb, biztatóbb jóvendőnek mosolya elősorban read regyog le. Mi tudjuk, hogy ami számunkra még hátra van, az nekünk további munkát es fáradságot jelent, de éretteit örömmel vállaljuk es végezzük.

Neked azonban boldogulnod kell, nemzetem ifjusága! Kiművelt főkre van szüksége ennek a hazának. Sok munka vár read, de ezt vállalnod kell! Amíg kisebbségi sorban vóltál, azt mondtok, hogy összeszorított fogakkal kell küzdened, valószággal ki kell verkedned azt a sovány kenyere-t, amit a többségiek irigyeltek tőled, nem akartak megadni számodra. Most ezt mondom, ma magyar diáknak dolgozni hazafias kötelesség! Senki es akarjon megélni abból, hogy ő magyar, vagy székely! Senki es éljen a hazából, hanem a hazáért! Az igazi nagyság mértékét az fogja meghatározni, hogy valaki minél kevesebbet kér es minél többet ad!

De a kiművelt fő nem ér sokat, ha nem párosul kemény, acélos akarattal es tegyelmezett erkölcsiséggel. Mindnyájan gyönyörködtünk, ujjongva lelkesedtünk katonáink csodálatos tegyelmezett bevonulásán es menetelésén, megérezttük, hogy ez a tegyelmezett egység tudta számunkra ezt a töldet visszaszerezni. Ti még most egy szellemi hadseregnek vagytok tagjai, de titeket ugyanez a szigor es tegyelom kötelez. Új világnak lesztok tagjai es munkásai, amelyben le kell

mondani minden egyéni kedvtelésről, kényelemről, be kell állni a nagy egységnek, a hazának szent szolgálatába, át kell vennünk azoknak az ósökönek programját, akik ezért a szent közösségért mindent feláldoztak.

Es főleg meg kell őriznetek mindvégig erkölcsi épségeteket! Nézd meg, hazám ifjuság, ezt a zászlót! Nemcsak édes hazánkat jelképezi, hanem ezekben a színeiben tégedet látlak hiragyni. Te vagy a mi jóvendőnk zöldeló vetése es reményesége! A te tiszta piros vérednek kell itt lobognia. Ezt a vért azonban romlatlanul kell megőrizned, azért kell itt mindvégig lengenie a tisztaság hófóhér patyolatának! A székely diákvér — ha kell — omolhat, — de nem romolhat! Nem szabad engedni, hogy ez a piros vér erkölcsi romlás utján ismét kék-sárgává változzék!

Emlékezhettek, hogy 22 óven kéreztül erről a szent kötelességről beszóltunk nektek a mi katolikus iskolánkban, ezt a szeplőtlen, tiszta diákvért óvtuk, védelmeztük es helyezttük nevelőmunkánk középpontjába.

Isten megengedte, hogy most már föltámadjon előt-tek a magyar mult, minden szépségével es tanuláságvával. Költőzzék belótek a Zrínyiek áldozata es halálba men-kitartása; a Rákócziak mélyesége hite, idealizmusa es önzet-lensége; a Szechenyiek önmagukat emészttő aggodalma, mu-kája, idegséket összeroppantó küzdölme.

Ha van katonabecsület, legyen diákbecsület is. Ezt a zászlót soha ki ne engedd a kezadből. Most itt, a honoszerző katonák előtt lélekben tisztelőj elótt es e feledhetetlen napon fogadd meg, hogy nem togz hozzá bútolen lenni — soha!

A felszabadított Erdély ujjaépítése.

A felszabadítás óta Erdély visszacsatolt részéin a katonai műveletekkel járó vezetési feladatokat, a hadseregnek es a lakószágnak ellátását es a katonai köz-igazgatás irányítását es vezetését a fővezérség végzi.

A románok által kiürített területen mind állam- mind magántulajdon vonatkozásában igen nagy kar-mutakozik. Az elszegényedés általános. A közlekedési helyzetnek képe felette kedvezőtlen. Az elhurcolt hámos-lovak es szekerek, személy- es tehergépkocsik hiánya miatt Erdély gazdasági élete béunt meg. A kormány főhatalom- es végrehajtó szervezetet: a katonai köz-igazgatás telhat a szó legszorosabb értelmében országépitő feladatokkal bírkózik. Minden arra hivatot-nak legnagyobb erélyére es felkészültöségére van szász-ség, hogy a tél beállta előtt az odaváló lakószágv élá-tása zavartalanul es megbízhatóan működhessék.

A közlekedés sürgösen elvégzendő feladatai már meg is indultak. A kereskedelmi kormányzat a hely- közigazgatási szervekkel karöltve intézkedik az utak es vasutak helyreállításán, illetve azok megteremtésén. A mezőgazdasági munkálatokat is lendületbe kell hozni. A termés jórészt még a mezőn van, mert a lakószágv tanja a románok harácsolásától, azt szándékosan cse- peletlenül hagyta. A katonai hatószágvokra es a felszabadító csapatokra háru telhat, hogy az erdélyi gazdálkodóknak a behordás es ösz- vetés munkájában messze-menő segítséget nyújtson. A csépléshez szükségszemanyagnak kiosztása már megkezdődött. A kormányzat a vetomag-szükséglet összerását is elrendelet, hogy a jóvó évi termés mennyisége es jobb minőség- biztosítható legyen. Ugyancsak gondoskodás történik a lakószágv elsőrendű éllemi szükségleteiről is. Az anya-országból legnehezebben megközelíthető Székelyföld- éllemickek nagymérvü felhalmozása máris folyamá- ban van es ez, a jó idő kihasználásával, erőtetten- ütemben folyik. Gondoskodtak a kitermelt fa haza- szállításáról is. A belterületen polgári es katonai menet- rendszerü vasut es autbuszforgalom működik. A sapta- es színház es a filmszínházak is zökkenő nélkül kap-szolódta be az ország életébe. Az ifjuság oktata-sa október 15-én zavartalanul megindult. Megnyilt a kolösz-vári egyetem, megnyiltak a középiskolák es váiamenny elemi iskola is. Október 5. óta magánutazásokat engedélyeznek.

A gyors es gyakorlatias eredmények annak surlódásmentes összhangnak köszönhetők, amelyek a katonai es polgári vezetés az országépitő feladatok- személytelen önzetlenséggel végzi.

Hát elég a' hezza, hogy a menyasági Csiszer ur Nikya (aki tudvalévolög tanfelögyelgőségig nótte vala ki magát!) s annak minden fanarijótá fancsikái — addig s addig —, hogy mégés csak felszedék a sátorfaikat (s a legutóssó bocskorlátot es!) s egyetmást a másé-ból es magikhoz véve, elsomfordálanak innöt ahajré be Barassó felé, vaj hova a kaszatömlécbe, hogy ott egye meg ökök a sűj!...

Velik mene a kepefali Pinörüvöl a „Falu bikája“ es, ki mellesleg: edzője es vót a falunak... A' ne, aki oian böcsön tudá naponia többzör es békormányozni Szeredába a »Lótélü«-nek becézett idegsokkos taligáját, amelyikbe, maga mellé, örökkétig Igaemondó Karsüt üteté, mint a kepefali közbiztonság fejit es oszlopát!...

Kejed es emlékezhel még reja, hogy kettesben milyen jól es nézének ki azon a nyekergő nóebárkáján. Kár, hogy Aladics ur le nem kapá ökök s kép-másikot el nem küdé a genfi nemzetközi sóhivatalhoz — béramázni.

Esment az es nagy hiba, hogy a Falu edzője, amikor elvive tőlünk a szórtit, nem vivé magával a közbiztonsága őrit s esment azokat az alattvalókat es, akik a bécsi döntés után s a magyarok béjövetele előtt a ködöküköt bögték ki utánna...

Kár vót ökök itt felejteni, hisze közbiztonsági főnökre s esment alattvalókra es még szüksége lehet ott tul es osztán — az igazat megvallva — mü se sokat vesztittünk vóna — általuk!!...

Továbbá tudatom, hogy Megezesemakalapomatha-mégegyezermagyarviláglasz Jancsi es elvitte az írhatját.

Böcsuzatlan ment el, met még vissza akar jöni a csiki lovakot, szekereket s hámoskot békoncentra- — s esment a mián es, met hát meghallotta, hogy szeredai taxi-szólförök kenyer nélkül maradtak, ami- öszögabíróssága nem veheti igénybe kocsjaitok reg- délbe s délután.

Ezt pedig nem nézheti, met hisz ökemének igen jó szüve van, amit ithonlele alatt es vátig tapas-talánk! De nemcsak mü — kepefalik —, hanem a csikiak es mind egyttöl-egyig.

Eppen azétt tím nem es ártana — hamarjába — egy feibelire valót essze-gyűjteni » utánna küden: a nélkül mégés maradhat szegény a télire, ha betala-vátani a szavát s megevé kalapját!!

Dehát, hogy az elejire esment visszatérjek: Igy biza! a gázosok s a velik egy hien lev apródonként ugy itthagyanak munköt, mint Szep- sz az oláfaliakot. De nem úres kézzel mentek el!

Methát Béesebe üdöt es adának nekik eleget, a természetikvel es megegyezett, hogy ami a ke- ügyibe került, azt emlékül magikhoz vegyék... El- vevék!... Helyette pedig csak a névjegyüket hagy- itta, előbb-előbb... Igaz, azok beszélnek es búszéget.

Dehát mitevők legyünk?!...

Mán Bécsből es megszoktuk azt, amit tett: gázooaktól es azt, ami a döntés végrehajtásából lett. Evel bé es zárom levelem' s maradok a tekintetes- úrnak igaz tisztelője: Ferenc bá.

U. i.: A többit esment mácor!

Egy csikszentmiklósi székely asszony portréja.

Kedves jó kegyesapjaim: Jávor Béla kártyasamtól meg fővárosi tartózkodás idején levelet kaptam Annak bizony már egy és fél éve. Salvo jókívánással tolmácsolása után hivatásbeli gondossággal riport-anyagot ajánl nekem.

— „Csikszentmiklóson — írja többek között — amit könnyen meg tudsz közelíteni, lakik egy 85 éves, elpuentesztatlan életre jutó öregasszony: Szakács Lajosné. Arról híres, hogy ő a környék fogorvosa. Őt lejárt hus egy fogat. Ezt a mesterséget még az anyjától örökölte, aki állítólag 105 éves korában halt meg. Szakács Lajosné ma is makkegészséges, pedig nem régen keresztül ment rajta egy poronddal telt szekér. Folyton szítja a fiatalokat, hogy kényes betegeskedők a őrajta nem fog semmiféle betegség, vagy baleset. Nekem a mosónők mesélt erről az érdekes öregasszonyról...”

Hát az igaz, nem sötéttem el a dolgot. Nem is isgatótt erőtül a riportertü szenvedély. Szakács Lajosné csak nagyvárosi szemmel nézte uoltam. Van itt a Székelyföldön ebből a fajtaból elég, majdnem minden faluban s meg is miatásgattunk belőlük eddig is jónéhányat. Viszont nem is igen volt dolgom a kösségben. Anyit megtettem a plüppkjárással kapcsolatos látogatásom alkalmával, megérdeklődtem Bögözi József esereplebános urtól és Lásár Mihály igazgatótól: létesik-e az a „rendkívül fehérnép” a faluban. Megnyugtattak, de mennyire létesik, pedig „idősejcske egy cseppel”.

Most aztán, hogy Csikszentmiklóásra vezetett az utam, Lásár Mihály igazgató-tanító barátom kíséretében elkövetkeztem Szakács Lajosnéhoz is.

161. hásszám. Fűfákkal ányékoltt csörgedő, békés falusi partok mellett, nép szimü díszletterü, rendezély kicsiny asszony faháza lakik fiával és menyével. Muskátil virít az spróka, négy üvegzeses ablakban. Tüli tüliha az udvaron: gondos előrelátó gazdálkodásra mutat. Egyedül csak az öreg Szakács Lajosné van otthon. Kedvesőre fordult az idő: ég a munka mezőre, erdőn minden épkezláb ember kere alatt.

— Adjon Isten jó napot! — közönlünk rá sz éppen udvaron tartózkodó tépörödtől, eserráncos arcu, mezitlábás, férfimellényű viselő, de szokatlanul élénk mozgásu öregasszonyra. — Meg ne ijedjen, ez az ur nem végrehajtó, sem pedig valami effőle, hanem ujságíró s szeretne egyet-mást elbössélgetni magával, — tüni be a barátom.

— Hála Istennek! könnyebbül meg az öregasszony bizalmatlan, gyanakvó saorongásából amlből mosta a: a sok kijut és már tessékkel is be salvas szer tittel a „nagy háss”-ba. Bont a legnagyobb rend, tisztaság. „Háziáadás”, több o'ajnyomatu sentskép, esőfély kékruvka a falon, de neholsem tudtam felfedezni a fogorvosoknál látott fehérneműncu kis üvegsszekrőnyt, csillózó, de féltelmeles fogházóival.

— No, Szakácsné! most pennára kerül s onnan az ujságba. Örvend-e neki? Maga olyan neves asszony, hogy a híre még az ország fővárosba is eljutott.

— Miért ne örülök? Nem tettem én soha rossz fat a tűzre életomban, pedig már Isten után 74 éves vagyom s negyven éve övegy.

— Akkor bizony sokat is kellett küzdenie, vesződnie gazda hiányában a gazdaságban, férfi ró nélkül. Beszélnie el, hogy élt, mint élt?

— Easőt 50 esztendővel — meséli a városnemlékezés elváránnyos, bágyadt mosolyával szemérmeshükán az öreg Szakácsné! — helyre loány voltam ám én is. Mikor meghalt az uram és mint fiatalasszony övegyen maradtam: nem essem kétségbe. Megmutattam, hogy egy székely „fehérnép” sohasor felveszi a versenyt a férfakkal, sok tekintetben. Fekeltem hajnabán, elláttam a marhákat s aztán mentem a mezőre. Szántottam, vetettem egyedül! — akárcsak az uram, mert napazámos férfi fogadársra nem volt péns. Aztán én magam kassáltam le az uram kassájával minden kasszájánk széna- és sarjuteremését, — éppen ugy, mint ho doqult uram. Csak a kassaverés ment nehezen. Azt is elletteam azonban a férfaktól, mert szégyenlöttem, hogy kasszák és meg sem tudom katalálni a kassát. Nagy nagyobb lett a faluban a becületem, amikör „fogódkéket” vállaltam el épületfának való kifarasásra. Est bizony nemcsak hogy fehérnép, de férfi is kovács érít, pedig nem annyira nehéz, mint inkább „vilgyázós”, akkuratás munka. Igas, hogy csak ácsbajlamu férfiak végzik leginkább. Még is flettek érte.

— Más jövedelme nem volt Szakácsnének? Újsa, még hucarsáiban is tudják, hogy maga fogházóval is foglakosott. 10—20 krajcirt, 5—20 leltel természetel adományokért egy-kettőre kihústa a főrnyét és falujabeli fojójás lakósságnak beteg, rossz fogat perane nem egészen fájdalom mentesen. Hogyan az onnan szereste ehaz a gyakorlatot?

— E' his' a igál! Még édesanyám is gyakorlotta éretben, talpraesott, ügyes asszony volt, aki nem sohaakodott sohat ha valakit szenvedni látott. Kihústa a fogat is a fogfájásnak, „megfordosta” az eltörtöt, vagy „elcséltén”. testrészt, „megdörögölt” a csőrnél és emert. Er egy érdekes eset kapcsán kaptam bele a fogházóba. Farkas Ferenc határbíró egyszerű ná'unk volt. Egyik kora reggel elszusznyodott a forró platten mellett s eddig-addig bőblakált, míg arccal neklesett a fűtőnek. Az eltűs fogat mind „bősdörögtek”. Jajgatott, hogy fűled meg, ki kellene szedni a meglődött fogakat, mert bössélni sem tud, de senki sem vállalkozott rá, orvos pedig csak a suomszód faluban volt. Erre én felkaptam a vasszaládából a nagy harapófogót s szerre „ugylibe” kismadtam a lógó fogakat. Még is ajándékosott a határbíró s meg is tisztelt isenlássában. A fogházósnak elment a híre. Egyre-másra jöttek fogfájások, neki is

huzzam ki a rossz fogakat. Előre szabadkőztant, de astán megsajnálta őket én is, mint édesanyám. Szabó Antl falu-i cigánykováccsal csináltattam egy kisebb fogót és assal astán már vígan szedtem ki a beteg fogakat. Soha semmi baj nem történt. Hát bizony jövegottett is értek valami több darab fődöt is „vellagettem. Most azonban már öreg vagyok. Nincs meg már a régi erőm. Mert különösen a falusi nép fogakhoz fiatal erő kellett.

— Volt-e beteg életében?

— Nemlgen. Fialat tinókat tanítottam egy alkalommal bé járómba. Jól megpakoltam a szekret homokkal, legyen mit huzzanak s ne bogáronssanak. Mente-mentem a tinók előt. Ezsser csak megcsőkét magkat s szupes, elütöttek. Keresztül ment rajtam s szekér s nyomtam az ágyat vaj' 3 hétig. Közbe-közbe is fel kellett kellnom, mert az „életet” nem lehetett hagyni... A mai nyápic, borpac fiányás, kényes fiatalok ti se bírták volna... Többet beteg nem voltam s most is „csak” öreg vagyok...

— Volt-e sok öröme hosszú életében?

— Öröm-e? A' má nem igen. Egész életomban éppen, hogy megoított. Dolgom után éhesem nem ehoctem, de örököké jól sem is laktam. Bánat pedig éppen elég val...

— Tudja-e, hogy messze nyugaton harc és háború folyik vissen, szárazon és levegőben?

— Valamit halottam róla, hogy az Angluok és franciák összekaptak a németekkel, de nincs bajom vele. Intérnök el ök a maguk dolgát. Idehaza csak azt tudom, hogyha hívják a férfakat katonának, menni kell...

Amint látjuk, az öreg Szakácsnének, mint anyit sok hasonló forsu, egyszerű, munkában, gondoságban, aggodalomban, életkürdelemben elnyilt soratársának, — nincsenek nagy problémái... Érdeklődése családján és faluján kívül a'ig terjed... Készségtelen, hogy bizonyos tekintetben irigylésre méltó állapot.

Oyan sürgör, elevenen moroz es a székely élet-erőt élénken pédsző egyszerű öregasszony, hogy rássára is jóvalhatunk 100 éves életkort, mint édesanyjának, aki 105 éves korában halt meg.

Albert István.

Tisztelettel értesitem a város és vidéke nagyerődemű közönségét, hogy
fényképészeti műtermemet
 az Ipartestület épületében levő helyiségből, — hol 30 esztendő óta fennáll —
 lakásomra helyeztem át
 s ottan továbbra is minden szakmúmba vágó munkát — negyzások, t. z. szines képeket stb. — legszebb kivitelben készítek.
 Kivánatra hássz és vidékre is elmegyek.
 A n. é. közönség szíves pártfogását kérl
Biró József fényképész, Csikszereada.

— Meghalt egy áldott lelkű Szent Vincés nővér. Megható temetést ment halad az ország. Minisztráns-rohás kis fia viszi elő a faszület. Majd apró kis ták loánykák következnék összetett kezektel, a csiksomlyói árva és szerető ház növendőkeinek egyse-ú, de tiszta egyenruhájában. Mellettük ugyancsak imára kulcsolt kézzel, srán mély szomorúsággal húvat egy szerény Szent Vincs-rendi nővér. Aztán a papásák következik. Biró Ferenc főesperes, Papp Dénes főgimn. vallást-nár és Várbéll István segédelkész heladnak a nemetben. Utána egyszerű gyászkoosn, egyszerű koporsó. Virággal díszítve. A kocsit mollett 6 Vincés nővér égő gyertyával: t'hat testvérüket kísérik ö-ökutájára. A kocsit után ismét Vincés-pák oák majd a gyászolók kevérs, de előkelő csoportja következik Csikriák Leopoldina tisztelendő nővér, a kőkörház volt főnök-nője végezte be pályafutását s földön. 36 éves volt, 17 éve szerzetben. Mint apatlan, anyátl-n árva került annak idején a csiksomlyói árva- és szeretőháza és örök hálánál a Vincés-nővérek jószágért, a jó Istenül nyert hivatászeresetből, magára sítette jötevői sok lemondást, de annál több lelki örömet szolgálótató szerzetesnői ö-önnyét. Hivatásának lett áldozata ez a szelíd halványképtü, jószágos nővér. A léghuzatos korházépületben meghült, születi gyuladást kapott, mely megátadta a szívet és a többi nemesebb szerveket és közel egyfél évenedés után magához szollította az ur. Ezekre tehető azoknak a száma, kik en imádságok, türelmes lelkövel, magát nem kímélő önfeláldozással segített jó szóval, szeretettel, simogatlással rettenetes szenvedések idején. Gyergyónfalvi székely leány volt különben és így a székelyek halottja. Legyen áldott az emléke és az Ur Isten nyugtassa meg érdeme szerint. (a. i.)

— A felváltott csiki magyar vasutasok panassa. A román vasutgázgatóság annak idején kénytelen volt több magyar vasut alkalmasakban tartani mert nem tudta pótolni őket Közülük a legtöbbben gerinces magartással megtartották magyarságotat, val' áukat és csak kevesen tértek át gör. k-th. vagy gör. keleti vallásra, hogy állásukat megtarthassák. Most érdekes híryzet adta elé magát. A becsületes, fajúkhoz, vallásukhoz ragaszkodó magyar vasutasokat szeptember hó 10-én felváltották részben az anyaországból jött, részben itallált renegát magyarokkal. Sem szeptemberre, sem erre a hónapra fizetést nem kaptak. E'szomorodott szívvél nézik, hogy hitvány társaik tovább szolgálják és fizetősüket pontosan kapják. Ezt nem tartik kritika tárgyává, azonban olyan nehéz any'gi helyzetbe jutott-k, hogy türeltelen helyz-tükben kénytelenek panaszolni. Mintegy tizen falkeresték a Magyar Párt vezetőségét és közbenjárást kértek, hogy legalább fizetőelöleget kaphassanak, hisz itt van iskolai év, gyermekeket kell iskolába adni, tanszerekkel, ruhával ellátni és az átmeneti idő nehézséggel miatt előállott nagy drágaság közepette is élni kell. A Magyar Párt vezetői megígérték, hogy a panaszt előtárják az illetékes hatóságoknak.

Könyvkötészeti munkákat a legszebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Csikszereada.

Levél Szopos Domokosnak.

1889. nov. 30.

Égi jel.

Bámulatot keltett, Hogy Kolossvár felett Huszonyolcaditán, Feltűnt a szivárvány. Milyen elragadó!	Ant, hogy az Ur-Isten Fenn a magas égben, Méguzánta a könnyet, Mit oly sok asem ejtett Huszév bánatában!
---	--

Őse késő alkonyán, Riika az ily látvány! Es mit jelent ott fenn? Hogyha már megjárent Az égi tűnemény?!	Megtelt már a pohár! Es ő tovább nem vár! Ki kell igya cseppig, Akárhogy nem islik Annak, ki okolta.
---	--

Mert mindennek megvan a határa,
A kapszóság csak ideig járja.
Góg, dölyf és a hangos nagyravágyás
Szét kell májlék, mint a vakondúrás.

Ugy less bizony és es az igazság!
Megtörülést kap minden földi gapság.
Igy akarja és az ő keresztye
Mégváltást hos minden szenvedőre!

A szép égi jelböl: én ezt magyarásom,
Az Isten áldjon meg öreg, jóbarátom!
Székely Károly.

— A m. kir. Külkereskedelmi Hivatali Kirendeltség felhívja az Iparvállalatok figyelmét arra, hogy a MÁV mindazon kedvezményeket, amelyekben az anyaországi iparvállalatok részesülnek, az erdőlyrészi Iparvállalatokra is kiterjesztette. Ezt azonban a MÁV illetékes osztályától minden egyes Iparvállalatnak külön kell kérnie. Bizonyos esetekben az illetékes állomásfőnökségnél előzőleg hűségnyilatkozatot kell aláírni. Az Iparvállalatok tehát a részükre nyújtandó kedvezmény ügyében elsősorban az illetékes állomásfőnökséghez forduljanak.

— Az Erdélyi Szociális Szervezet központi irodájába! Csikszereada, vármegyeháza, a következő adományok folytak be folyó évi szeptember-október havában „Erdélyirt” akció néljatra: Magyar Nemzeti Bank csikszereadi kirendeltsége tisztviselőikara: P 145.—, csiksomlyói főiskolások báljának jóvedelmét befizatték: P 50.—, összesen P 195.— A menekült-tek felségelyezésére befizettek: Csikvármegyel számvevőség tisztikara P 16,06, csikszereadi atlétklub P 97.—, Aladics Zoltán mérnök 7.—, összesen P 315,66, mely összegetek rendeltetési helyükre juttatta a Szociális szervezet és ezutan is köszönetet mond az adakozóknak.

— A Pesti Társasd n.j.száma Farkas Ákos tanácsnok, Németh János, dr. Spurné Bárdos Feltörényi Magda és mások lrtak ötköket. Érdekes ispart transzakolók hírt, bank-információkat, erdőlyi közgazdasági híreket közöl a lap, amely az új sertészaklási közösen részleteit is ismerteti és sok hírt közöl a mezőgazdaság köréből.

— Elvesszt október 17-én Csikszereadában, a vasutállomástól az Európa szállóig terjedő uszakazon egy kemény kéreppapírból készült női kötődoboz, melyben egy bordó színű, félg kész kötött ruha volt. Kérjük a becsületes megtalálót, a'ija le a vármegyeházán, a katonai parancsnokságnál.

— Az Erdélyi Szociális Szervezet közleményel: Ferenozs Jolán, budapesti lakos, népművészettel foglakozó hölgy, kért azon csikmegyel p'ebános urat, a'kinak ő a megszálás a'tt egy ölkörtötött 'gört. jelentkeznek az Erdélyi Szociális Szervezet központi irodájában: Csikszereada, vármegyeház, isz. 21. alatt és legyen szives a címét ott leadni, ahonnan továbbítják Ferenozs Jolánnak.

— Hány ipartestületet létesítenek Csikvármegyében. Az Ipartestületi Intézmény az újabb Ipartörvények szerint nagy hatáskörrel van felruházva. Most fojlik vármegyénkben is az Ipartestületek megszervezése. A jelek szerint az Ipartügyi miniszterlumnak az a szándéka, hogy Csikvármegyében két nagyobb Ipartestületet létesít. Egyiket Csikszereada székhellyel és d' tartozik a falcsikra, a saépvizli és alsóikl járás iparosására; a másikat Gyergyószentmiklós központtal. A dírdi Ipartestület fenntartása még nem bintos, a kérdést most tanulmányozzák. A szárhogyi Ipartestült megasztul.

— Meghívó. A Csikvármegyel m'éhézesk egyesülete 1940 évi rendes közgyűlést 1940 évi november 3 áa délután 3 órakor tartja meg, határozatképtelenség esetén pedig november 10 én Csikszereadában a telepen, amelyre az egyesület tarrjai ezutan meghivának. Atik-nök a méhek tavaszi otelezéshez cukorra van szükségé, azok W. csel Ferenc egyesületi pénztárnoknál jelentkessenek.

— Kérelmem. Kies Jeromos bukóvinal származásu, aki jelenleg Hildmeagyében tartózkodik, kéreltik, hogy tudassa címét Kóka Lásár leányával Terénlával, Csikszereada, 105. sz. merekült tábor.

Új rádió szaküzletben

elválasztók bármilyen javítást.
Akármilyen típusú és bárkítól vett rádiókat leggyorsabban javítok.

Új, nagy teljesítményű akkumulátor töltő berendezéssel

töltést leggyorsabban végsek.
Minden akkumulatort annonnal töltésre kapcsolok.

Rádió Vécsey

Csikszereada, az Urikasszinó épületében, a régi útlelettel szemben. 22—

Veni Sancte s zászlószentelés a főgimnáziumban.

A csiki katolikus székelységnek két különösen kimagasló szentélye van: egyik ott áll Somlyón, a bucsujáró helyen, egészen a pietásnak, a jámbor, istenes életnek, a Segítő Máriának szentelve — a másiknak bőlcseréje félszer évvel ezelőtt ugyanott ringott a kolostori iskolában; 30 éve, hogy elindult a Mária líbaitól a bejött a calcuseredal fényes palotába — és szenteltetett annak, ami régen volt: Isteris et pietati — a tudományoknak és a vallásosságunk. Az ősi főgimnázium es, mely a múlt vasárnap, október 20-án ülte fennállásának legszebb ünnepét.

Aróta, hogy lehullott a trianoni bilincs a székely bércek és balladáik földje visszatért az elvesztett édesanya kebelére — az iskola falai közt e napon rendezték föl először, szabad határában a Veni Sancte magasán éneke.

De nemcsak ez tette történelmi fontosságúvá az ideit megnyitó ünnepet, hanem az is, hogy ekkor avatják föl a székely ifjúságnak azt a remekbe készült, szépséges selyem zászlót, melyet a budapesti Állami Erzsébet Nőiskola Leánygimnázium nagylelkű ifjúsága és tanári kara ajándékozott a csikszeredai főgimnáziumnak.

A 20 éves börtön alatt minden évben új erőt merítettünk a Veni Sancte régi szent énekeiből s epedő vággyal álltunk bele a forró imát a megváltásért, a szabad, ezebb jövőért. Az Ég meghallgatta a szenvedésekben megücsült lelkek imáját s elküldte nekünk a Sanctus Spiritust, aki megnyitotta a börtönajtót s ránt derítette a szabadságunk ragyogó napját. Eltűntek a térépek az osztályokból, ottlitt a sárga-kékcsészsású, eltűnt Viad Tepes, s karóba hód háborongató kops, eltűntek méltó társai: Lupu, Basarab s más vajdáknak bizalmasai éppen nem sugársó nagy kucsmás képel, eltűnt egymással a Balkán — s bevonult a szent faiak köze Szent István birodalma, a keresztény Európa.

Ét még át az intézet nehéz időket történetének folyamán, de a válságnak olyan fokára, mint a lettél uralom alatt, soha nem jutott. Csak három nevet említettük: Angherescu, Pleancu, Universul. Ezek, más busgó segítőszakkal egyetemben a zaklatásnak, a kínzásnak minden fajtáját kiesszítették, hogy ezt az iskolát (s többt is nem különben), szereljék: a magyarság egyik fellegvárát — megegyesítsék. Angherescu háromszor kergettelt román világára, utóljára 1934-ben, Brassóban egy csapásra akarta lesuhintani a tanárok és tanítók nagy részének a fejét. Pál Gábor és Gyárfás Elemér gyors közbélepásra került el a hatalmas csapás. Pleancu sorozatosan vizsgálta és dult intézetünkben, utolsó látogatása befejeztével a miniszteriumban ott írt iskoláinkról szóló iratcsomóra: ennek az intézetnek jó román nem adhatja meg a nyilvánosságot. Készel még a netán előkádó, jóakaratu miniszter, megfélemlítette.

Kivált az év eleje és vége volt a keservnek ideje: év elején reszkétel kellett, vajon meg tudjuk-e nyitani az iskolát, év végén pedig azért, hogy be tudjuk-e fejezni. Még a naprakéba is belekötöttek. Az Universul a piros saptán nemzeti színt szimulolt s iró hadjáratot indított ellene. Sőt, hogy a főkapu Kassai Igazgató idejében nem volt nyitva, egyik Csalovából küldött inspektor azt mondta, hogy a gyász jelölül tartjuk szárv. Jenáki Ferenc, az új igazgató antán megnyitatta, nehogy a sárt kapu miatt minket is bezárjanak.

De kiűzött végre az igazság napja s szétkergette a 20 éves éj hozorkányhadát; a megnyitás ünnepén a rossz áram evcovult s mindenki nek lelkét a felszabadulás örömeinek, boldog hangulatának varázsa szállta meg. Ugy tetszett, hogy az iskola nemrégben elhunyt neves igazgatóinak: Pál Gabornak, Kassai Lejónak megbodogult szelleme is ott lebegett közöttünk s részt vett az élők örömében...

Az ünnepség lefolyása: zászlószentelés.

A szentmise s a Veni Sancte után levonult az ifjúság a tornacsarnokba, hol már gyülekezett a község. Megnyitató látványt nyújtott s az új, szebb időkre mutatott a tömött sorokban felvonuló 310 napbarátságára. Nemsokára megérkezett dr. Abraham János vármegyei közigazgatási előadó kistérségben a megye katolikus parancsnoka, vív z Horváth József tábornok, kit az ifjúság lelkes éljénesszel fogadott; a hadtestparancsnokság is képviselői küldött. Megjelentek még: a megye tanügyi ehadói: Javor Albert és dr. D. Cs. László tanárok; Birj Ferenc főispán, püspöki biztos; többen a honvédelmi-közül. Az ifjúság és az ünnepi község egészen megöltötte a tágas tornatermet.

Az ünnep első pontjaként a Székely Himnusz szerdült föl Sziradi mester próbált vezetése alatt az ifjúság énekesek alkán. — A bércek himnuszának Zoltárszerű szövege és dallama áhliatra hangolt és mélységeket magasztalt meg bennük.

As ének után Papp János igazgató mondotta el évmagyító beszédét. Az igazgató is megitézetti a történelmi nagy pillanatok meghatottsága. A legnehezebb 12 évon át, eser Scylla és Charydis között, vevette az intézetet bölcseséggel és becsülettel; s velté a felelősséget, a gondokat és aggodalmakat a szűrt, tanárokért, an egész intézetért; — résen volt sz isténst korasért a felvételi és évvégi vizsgák örvényetben — vigyázanban állott an inspektori látogatások túllunk nagyon is jól ismert d rmesztő óráiban és napjainban, nem csoda, ha a bilincsek lehullásának idején, ha valaki, ó hiszonyra mélyen érte a megszabadulás boldogító örömét.

Beszédében visszapillantott a 20 év küzdelemre, a közeimelt reményekkel telő feszült várakozásra, majd a bőlcseré forró napjára, mikor megtudtuk a sajkvet megdebbantó nagy hírt, hogy a Székelyföld visszatért.

„A népek sorát kormányzó gondviselő Isten megelégette a mi szennvedéseinket — ugymond — és véget vetett azoknak. Az Éget szűntelenül ostromló imánkat meghallgatta és visszavonott minket édes határába, Magyarországba.

Hi sst akarjuk, hogy ne vesztük el az Ég irgalmát, akkor megfelelő hálát kell adnunk ezért a nagy kegyelemért, mert csak az érdemes a jószágra aki hála is tud lenni és aki azt meg is tudja becsülni. De ostromolnunk kell még továbbra is az Éget a mi még túl maradt és súlyos megpróbáltatásokat átélő testvéreinkért. Mi tudjuk tapasztalatból, mit jelent Romániában kisebbségnek lenni.

Fegyvesített, nagyszőrben felszerelt viték honvédok példájával buzdította az ifjúságot a diáktömegességeknek a nagy időkhöz méltó teljesítésére: közös erővel tartásot főnn, őrizték meg az ősi Alma Mater régi jó hírnevét, mint a küzdő katonák a zászló becsületét.

„Az igazgató mély hatást kiváltó beszédét hosszantartó taps követte.

Az ünnepély elején már ott tüdőkölt a pesti Erzsébet Leánygimnázium gyönyörű ajándéka: a nemzeti zászló Márton Botond VIII o. t. zász ótártó kezében, a fehér selyem-alagón a himnusz felirattal: 1940 IX 11 emlékére a budapesti Állami Erzsébet Nőiskola Leánygimnázium. A másik oldalon a velős felirattal: „Szabad hazában Istennel élni Istenért”. Ezen a zászlón an egész latola dolgozott. Az egyes osztályok kis ünnepélyeket rendeztek a zászló javára, s az an lányok közt vilamos jegyűről, uszonájukról mondtak le, hogy összehosszák a zászlóra szükséges pánat.

„A testvéri szeretet érzelmeivel himnusz gyönyörűséges zászlót — szőlalt meg újra az igazgató — három lelkes tanár: Dr. Balás Jóna, dr. Riblicey Kálmán és Bartalis Iona hozta el október 15 re ugy, amint azt megígérte volt. Mivel azonban az évvitő elhatárolásról szóló távirat elkészése érkezett oda, ók már elindultak a zászlóval. Szabadságuk lejárván, vissza kellett térniök s így személyesen nem adhatták át nektek a zászlót”. Erre az igazgató elővasta a zászló bírártó két remek, a ró: sziv meleg gyöngédégével írt megható levelet.

Stoboka Lilla VIII o. t. est írja egyebek közt: „... Varrt az a reménytelenségben is reménykedve, a csüggedésben is bizakodva. Varrtuk s a csodamestert. Oyan csoda, hogy megdöbbsenve álltunk meg előtte s a legbűszkébb fejt is meghajcít. En s csoda onnan felülről jött.”

Varrtuk a mesék orosságát, Erdélyt, várunk vissza az elszakított testvéreket. A gonosz megillett, a bűnös maért, a durva megmőrdült ebben a várakozásban. Váró ejtett a pillanat, amitől annyit álmodtunk. Egyszerű boldogság költözött község... A nagy örömben van amit teni, segíteni akartak. A gyors elhatárolást tett követte:

„Csikszeredára zászló kell, a gimnázium nemzeti színek alatt akarja megkezdeni az új évet. Másnap már fehér selyem fölé hajoltak a leányfejek, fűrgözökben táncolt a tű, siklótt az aranyfonál s szerep, imogató kerek színt egyeztelt a három szü: a piros, a fehér, s zöld. Hgy esertték a lányok, amit csináltak! Mintha a szívekkel varrták volna minden ötletét. Minden jókívánságot, minden szeretettelvet beleöltögettek. S október 6 áan késson állt a zászló. Bizente, csügglő szemek vizsgálák, gondos kezek simították. Hívon oda megy, hová mi még nem mehettünk, arra a földre, melyet mi még csak álunkban látunk. Rá bizunk minden szépet, jót, a mi a szívünkből jött. S most, hogy elindult a zászló, vissl az Erzsébet Nőiskola minden szeretetét, minden meleg testvéri érzését. S vissl mindnyájunk kívánságát:

Isten ádj a csikszeredai iskolát s az újra visszatért, drága szent földet: Erdélyt!”

Dr. Radák O ga tanügyi főtanácsos, igazgató levélő: „Amikor édes hasánk kebelre ölelte újra kisenvedésün trianoni börtönéből legalább résben kibszabadult hőségre Erdélyt: a Krályságán honni testvéreiket egyike a budapesti Állami Erzsébet Nőiskola Leánygimnázium növendékéi és tanarai a boldogság szent túsában fogant ajándékukat, ezt a zászlót néktek szánták.

A szolgára írt jelmondat már régen a tiétek: Erdély hős lelkének elv hatetlen és fölülmhatatlan kiázele!

Fogadjatok hát a zászlót ury, színt adjuk nektek! Testvér adta rabságból menekült testvéreinek: sokat, nagyon sokat szenvedtet, a szenvedésben újra meg újra megiláztult és mindg mindenben sz igazságzót küzdő, hittel cselszó, hazántat éppen ezzel a példaszerű hősességgel mind a portókon már annyimkor átszergít testvéreink: az erdélyi ifjúságnak. Ezt az ifjúságot képviseltek Ti is, a legjellegzetesebbön Ti: székelyek a mi szíveinkben.

Veletek mondjuk újra, színté imádkozzuk a zászló-átadás ünnepi perczben:

Szabad hazában Istennel élni Istenért!” Az igazgató a mélyen megindított, felemelő, feledhetetlenül szép gondolatokban s szavakait fűste homá: K des Feké! Ej jött a zászló hazánk fővárosából. Rablúttak, behimenték ezek a diáklányok ideálisan uk minden szépséget és jószágot. Ime itt van, vgyeték át és szeressétek ezt a zászlót! Értéktebb halljátok meg mind, de s kezektől soha ki ne engedjétek!

Erősn dr. Csapat Lajos tanár, tb. kanonok felszentelte a zászlót, túsá beszédét mondván annak

jelentőségéről: a szent ereklye nemcsak ünnepi dísz, hanem kötelez is: magyar öntudatra, hőségre, munkára! Legyen a trikolor szimbóluma a székely ifjúság lelkének: szívében soha bi ne haljon a remény és a sőtölje, arca sugározza an élet egészségos túsát pirját, De e kettő csak akkor valósn meg, ha az ifjúság lelke megőrzi mindvégig a nemes, férfias erkölcsi patyolat-fehérséget. A beszédet lapunk más helyén egészben közöljük.

As ifjúság nevében László Antal VIII o. t. tartalmas beszéddel vette át a zászlót:

„Főgimnáziumunk történetének nagy jelentőségű ünnepe a mai nap, melyen új zászlót kap az ősi Alma Mater.

Most, amikor az intézet ifjúsága először pillantja meg az anyasorsából érkezett drága magyar zászlót, mindegy diakon a legmagasabb érzelmet és a legmélyebb meghatottság voss erőt Ezen ünnepélyes pillanatban szívünkben kitör a hála és imádságos lelkkel nézünk a messziről érkezett zászlót. Nekünk, kik idegen uralom alatt születtünk, még nagyobb jelentőséggé en a mozzanat, mert idáig nyilván soha nem mutathattuk ki érzelmeinket és gondolatainkat. Ez az első alkalom, amikor minden lelkesedésünkkel és szíveink egész meleggél ünnepelünk. Hányszor gondoltunk erre a pillanatra és hányszor vártuk, hogy a mi kezünkben is magyar zászló lengjen! Ezer házozók, akik küldtek. A továbbiaknak fogadalmat tett: hogy amitt eddig is — an idegen hatalom alatt — szíveinket meggyört, felszabadulva is magyarmarad mindg és ezt a zászlót a csiki diákok kezűkből ki nem engedik soha!

A Hőszeksgy és a Hmonas élénkölcsé után vív z Horváth József tábornok néhány meleg szót intézett az ifjúsághoz és Gyergyószentmiklósa távozott. Bátor Lóventé VIII o. t. nagy hatással edis eld Szalay Mihály „Szereget úján” című remek alkalmi kötményét, majd a Pápai himnusz eléneklésével véget ért a feledhetetlenül szép, magasztos ünnepély.

Kipillantás a jövőbe.

A történelmi nagy napok Lozsa felszabadulá bírártit érzelemvilég legyen gazdag forrása mindegy magyar lélekben a hitet és hákat szolgáló ösz munkának. Az iskola még jobban, még tisztább legyen egy célját, melybe öszesfűt minden munkája, mind a fárólás: hívó lelkű, tiszta erkölcsű, becsületes, munkás műveltt ifju nemzedéket adai az egyháznak, az és s visszanyert hazának, sokat szenvedett nemzetünknek. Mind a tegeyen meg en a munka, hogy a szabad nmetül életnek nagy erőket felzáró dító légkörben végre dal katolikus intézeteket felüknöti egy egészen új nemzedék kerüjön ki, mely világos öntudattal s egész lélekkel kapcsolódik bele a vallásos élet neki lendülő ujjászületésének hódító eromába, új nemzedék, melyen az iskola vallás erkölcsi nevelése nem más, ami az életben az első szélutvársra le hull, hanem amelynnek szemében a katolikus, mint győzedelmes világzemélet és mélyreható vallási élmény mindörökké életprincipium és vérkeringés; nemzedék, melynek lelkében a Vegtelenel való kapcsolat nem néh felviláno reminscentia, múló emlékezés, hanem élő, zugó, elevenen ható életáram; tiszta szemé derékszívű eit-nemzedék, amely átviszi sz életb iskoláink lelkét, e lélekhöz utolsó lehalletig há marad s szerint teljesíti kötelezettségeit hitével, nemzetével, intézményeivel s minden emberrel szemben.

Albert Vilmos

„Erdélyi bokréta“...

Az aábbi hivatalos közleményt a Budapesti székely „Bokréta Szövetség“ tette közz az öszös fővárosi lapokban.

A Bokréta Szövetség tudomására jutott, hogy Erdélyben itt ott egyesek azzal állítanak be a faivakba, hogy „bokrétákat“ kívánnak „szervezni“. Ilyen megbízása a szövetség részéről senkinek nem volt, ezek csak magántörökvések lehetnek, amelyekkel szemben célszerű óvatosságot tanusítani. Paulini Béla, a szövetség úv. elnöke most indult dr. György Sándor muzeumi ör társaságában Erdélybe. It meg kell még jegyezni, hogy a „Budapesti Telep“ akciój keretében van szó az idén egy rendkívüli Gyűgyösbokrétáról — erdélyiekkel — d hogy ez megvalósítható-e, azt a körüt befejeése után állapítják meg.

NEMZETI ZÁSzlÓK,

anyakönyvi vallszallagok díszítéshez nemzeti anyaglos omer. Vaslemeztábla ovalis 60/40 cm. kézi olajfestésű angyalos ozimmerrel és az iskola (község) szövegével, megrendelhetők

Karácsony Jánosnál, Csikszereda.

Sorakozóra...

szólít a legnagyobb ur, az élet. Minden székelyek nagy sorakozójára. A nagy számbavételnél nem maradhat ki senki. Senki, aki dolgozni tudó, dolgozni akaró fia ennek a népnak. Mert erről van szó. A céltudatos egyenesvonalu, megalkuvást nem ismerő nagy közös munkáról, melynek eredményeként el kell és fog jönni az az idő, melyre minden lélek vágyik, melyért minden szív dobog.

22 esztendőn keresztül megtanultuk: nekünk nincs, nem lehet más, csak magyar kérdésünk! Nekünk nincs, nem lehet más világ szemléletünk, csak magyar! Nem, mert a mi nagy kérdéseink mindig csak nekünk fájnak. Megoldásukra sehonnán sem kapunk segítséget. Magunkra, és munkánkra kell támaszkodnunk. Munkánk iránya pedig a nép legyen. A nép, mely a 22 esztendő nagy ötétség idején sziklaszilárd hittel, bátran, nemzeti hivatástudattal állott tűzhelyein.

Az utóbbi hetekben bistató, egyre jobban szélesedő, egyre nagyobb munkatérrel felölelő mozgalom indult a közös munka egyik ágán. A Csikvármegye katonai parancsnoksága mellett működő Erdélyi Szociális Szervezet kirendelt-sége összefogásra irányuló munkája eredményteljesen járt. A megyei szociális bizottság keretei között hetenként ismétlődő értékesítőn egészséges, igazi népi célokat szolgáló gondolatok ötlenek egyre határozottabb formában testet. Emberek jönnek össze, akik rem félnék a méretektől. Emberek, kik tudják nem szabad elszórázódni. Szemünk előtt lejátszódó világtörténelmi példák bizonyítják mire képes az összefogás, az egyakarát és céltudatos munka.

Mult százunkban röviden jelentettük, hogy a székelyföldi népművészeti és háziipari beszerző és értékesítő szövetkezet van alakulóba. A szövetkezet kizárólag népi célokat akar szolgálni. Mindenek előtt egy csoportba, közös munkába tömöríti a székelyeket. A fogalmazás alatt álló alapszabályok egyik pontja kimondja: a szövetkezet minden dolgozni akaró embert meghív keretei közé.

A szövetkezet másik nagy célkitűzése a muzeumokba került székely népművészeti és ezzel kapcsolatosan a háziipar fellendítése. Le kell másolni a muzeumokban álló székely népművészeti értékeket. Vissza kell vinni a faluba, hogy új lendülettel, egészséges, igazi utra kerüljön az ősi sajátos székely kultúra. Gyökeréből induljon a munka. Abból a talajból, amit a másfél ezeréves székely multtal elválaszt hatatlanul kapcsolódó sajátos kultúra készített elő.

Nagy munka előtt áll az alakuló szövetkezet. Különösen, ha figyelembe vesszük, ahogy a legutóbbi értékesítőn Flora nővér mondta: 3000 székely leány, 3000 székely család életéről van szó már az indulás pillanatában. S ha tovább fejtegetjük ezt a gondolatot odajutunk, hogy nem ennyiről — az egész székelységről szó van.

Ezt érezte meg a Budapesten élő, de fajtájától soha nem szakadt, jelenleg Csikban tartózkodó Balogh Antalné. A nagy pénzügyi műveletekhez szokott, széles gazdasági távlatokban gondolkozó asszony merészen a kérdés egyik legfontosabb ágáig, a pénzig hatolt. Nem ijedt meg a tiz, sőt százezrekről. Sem pengőben, sem lejben.

A kételkedők aggodalmát Nagy Imre oszlatta el, amikor erélyesen leszegeste: nekünk jogunk van kérni. Mi megsszenvedtünk azért, amit kérünk. Ez ingyen, ajándékban semmit sem kérünk. Mindent visszafizetünk, mert dolgozni akarunk, dolgozni fogunk és dolgozni tudunk!

Minden hozzászólás, minden megnyilatkozás a mielőbbi erőteljes munkábaállást sürgette. Megfelelő anyagi alappal az egész Székelyföldet, a Székelyföld, legkisebb faluját is bekapcsoló munka indul. Munka, mely itthon, saját földjünkön juttatja keresetbe a jövőendő székely anyáit.

Sok ága és lehetősége van ennek a szociális munkának, amit ki kell, kötelesség kihasszanni. Nagy Imre mondta: mi adjunk mindent az embereknek, amire a bölcsőtől a koporsóig szükségük van — fából. Miért kell elvinni innen a fát? Hát nem lehet feldolgozni, amikor a keszkeny pántlikákba szakadt földet mellett olyan nagy szükség van munkaalkalomra?!

Néhány gondolatot vetettünk fel csak. Gondolatok, melyek elválaszthatatlan, igazi kapcsolatos sokrétű munkát Sárosy Etelka vármegyei szociális előadó tartja kézbe. Hivatalosan, bázmulatos hozzáértéssel irányít. Minden lehetőséget felkutat, minden alkalmat megragad, hogy a székely élet szekerét gyorsabban és eredményesen segíthesse előre.

Felhívást, felhívás után intéz a falvakhoz. Szerves, tanácsol és biztat ez a fáradságtalan asszony. Legutóbb felállította a járási szociális központokat. Most mi intézünk felhívást azokhoz, akik népművészettel és háziiparral foglalkoznak, bármilyen ágbán. A falusi munkaközös-

ségek és járási kirendeltségek utján keressenek a lehető legsürgősebben összeköttetést a vármegyei szociális kirendeltséggel. Kész munkájukat, anyagjaikat mutassák be. Ha útik a mértéket azonnal megvásárolják. Mert esután főkövetelmény lesz a mérték. Az alakuló szövetkezet keretében hozzáértő emberekből alakult bizottság fogja megbírálani a dolgokat, mert csak így lehet egyenes, igazi fejlődő vonalat biztosítani.

Sorakozóra hív a munka. Be kell állani a sorba, mert ezt parancsolja jövő boldogulásunk és az idők szava.

Ferenc Gyárfás.

ÖSZINTÉ VALLOMÁS:

Nincs élvezetesebb egy SENATOR-ba sodort vagy SENATOR CELOFILTER-be töltött cigarettánál!

Senator

gyártmányok

anyagban, minőségben utólréhetetlenek!

„Ár jelzi a minőséget“

SENATOR cigarettapapír 60 lappal	1 drb. 16 fillér
SENATOR BLOK cigarettapapír mázjazott (gumizott) szálal, egyenként levehető lappal	1 16
SENATOR RAPID cigarettapapír, mázjazott szálal, egyenként kihúzható lapokkal	1 17
JANINA cigarettapapír, 60 lappal	1 15
SENATOR CELOFILTER hüvely, vatta előtéttel, cellulose fátyol füstszűrővel, ezüstszínű dobozban	1 doboz 54 fillér
SENATOR CELOFILTER PARAFÁS szopókával	1 58
SENATOR EXTRA nikotin-fogóval, aranyszínű dobozban	1 48
JANINA füstszűrő hüvely	1 48

2-2

Csak ezeket kérje!

Néhány szó

az Erdélyi Szociális Szervezet csikszentimrei központja által beindított Székelyföldi Háziipari, Termelő, Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet célkitűzéseiről.

Csikvármegye közönsége már értesült arról, hogy Csikszentimrei székelyföldi háziipari, termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet van alakulóba.

Ennek a szövetkezetnek életre hívása igen fontos közgazdasági érdek a népnél ezért feltétlenül kívánatos, hogy célkitűzéseit a nyilvánosság előtt már most részletesebben ismertessük.

A székely nép általában érdemes arra, hogy az illetékes tényezők figyelmébe ne csak politikai és társadalmi téren, de közgazdasági területen is rájuk terelődjen, mert erre évszázados küzdelmei után is töretlenül buzogó szellemével és nemzeti büszséggel elvitathatlanul részlegelt.

Az elmúlt 22 esztendő tanulságai alapján első és legfontosabb teendő a gazdasági alapok gondos és körültekintő lefektetése, mert ha ezek szilárd alapon állanak, akkor ennek a népnél szilárdan fog állani a politikai erkölcsi értéke is s ettől a két tényezőtől függ elsősorban az ország független cselekvőképessége.

Egy szövetkezet működéséhez azonban csak akkor fűzhetünk reményeket, ha elsősorban megfelelő saját üzlet-résztől gondoskodunk, másodsorban pedig, ha alkalmas, hozomléjratu kölcsönhöz is folyamodunk.

Mindenekelőtt fontos, hogy az állam anyagi és erkölcsi támogatását kiérdemeljük, mert enélkül tekintélyes tökélyjűtére egyelőre alig számíthatunk. A legtöbb szövetkezet működésének sikertelensége a tökélyhiányra és az állandóan felmerülő román hatóságai ellenszereire vezethető vissza. Vármegyénk közönsége épen azért, mert kézzelfogható eredményt nem látott a szövetkezeti intézmények fejlesztésében, a legutóbbi időkig nem mutatott nagy érdeklődést a szövetkezeti mozgalom iránt.

Az adott körülmények azonban kötelességszerűleg kell tömörítsenek mindenkit, mert nemzetünk létérdekeinek megteremtése mindnyájunk közös feladatát képezi. Egyetlen társadalmi képes egyedül életlehetőségét biztosítani s csak a vállalt munkára hozza meg a kívánt gyümölcsöt mindenki részére.

Parancsokra ezerszeresen tudunk adózni a román megszállás alatt idegen célok érdekében, most adva van, hogy saját érdekünkben is cselekedjünk valamit. Cselekedjünk pedig minden téren azért, hogy népünk gazdasági alapjait megerősítsük és minden ágazatban munkaalkalmat teremtsünk.

Egy székely háziipari szövetkezet kereteiben mindent egyesíthetünk, amit ennek a népnél találékonyasága és szorgalma egy ezredév küzdelmeiben magában kitermelni képes.

Elgondolásunk szerint közösenként egy-egy megbízottunk irányítása alatt minden szükséges anyagot rendelkezésére bocsátunk azoknak, akik dolgozni akarnak és a szövő és kötő háziipar terén elfogadható munkát készítenek.

Bizományi eladásra eltagadunk minden szepművészeti és iparművészeti tárgyat, amelyek a székely talajból nőttek

Megteendő propagandát csinálunk, hogy falvainkon kenderváznak dolgozzanak, himezzenek s vessenek a szükségletnek megfelelő mennyiségű kenderet és lent, hogy a háziipari dolgok készítéséhez szükséges vásznat előállíthassák.

Erintkezésbe lépünk a falusi tanítónokkal, hogy művészi irányítás után, helyes utra tereljék a falvak idegen behatás felé hajló háziiparát.

A vármegyei gazdasági egyesülettel karöltve, népünk figyelmét a juhtenyésztés fokozatos fejlesztésére irányítjuk s felöljük az angolanyul tenyésztést is, amely háziiparunk részére értékes gyapjuanyagot tud szolgáltatni.

A székely háziipar is népszerűvé kívánjuk tenni a ecéltől asztalosműhelyt rendezünk be, ahol művészi irányítások alapján különféle székely szobaberendezéseket készítenek.

Felöljük a kosárfonás, kádározás, méhkaptár készítés és egyéb olyan közszükségleti cikkek előállítását, amelyek a mindennapi életben nélkülözhetetlenek.

Megteendő szövetkezet létesítünk az így előállított anyagok és árukészletek értékesítésének irányítására, illetve a megfelelő fogyasztóiacok megteremtésére.

Felkérjük az illetékes hivatalos szerveket, hogy a szövetkezet által forgalomba hozott közszükségleti cikkek beszerzésénél vegyék figyelembe teljesítőképességünket és legyenek segítségünkre abban, hogy minden tekintetben munkaalkalmat nyújthassunk népünknek.

A csikvármegyei főtisztelendő papság támogatását is kérjük különösen abban a tekintetben, hogy a még rendelkezésükre álló vagyonröncsökből üzletész jegyzéseket teljesítsenek.

A közbirtokosságok vezetőségeinek szives támogatására okvetlen számíthatunk, mert ezen intézmények erkölcsi testületek is, akik a multban — sajnos, idegen érdekekért kényszer hatása alatt eleget áldoztak.

Itt most nem a kényszer, hanem a lelki közösség érzete kell megnyilvánuljon adnak a népnél érdekében, amelynek élén oly felelősségteljes munkát végeznek.

A szövetkezet megalapításának előkészületei folyamatban vannak. Rövidesen közhírré tessük az alakuló közgyűlés idejét is s biztosak vagyunk benne, hogy sárosi Sárosy Etelka Csikvármegye szociális előadójának, valamint a székely nép érdekeiért önzetlenül küzdő művész- és szakembereknek irányítása alatt olyan közgazdasági intézményt kapunk, amely ténylegesen hasznára lesz mindenkinek, aki elfogulatlanul és tárgyilagosan itéli meg az adott körülményeket.

Kertész István.

Eladó csikszentimrei határban 18 hold szántó és kaszáló. Cim a Hódóvár. 8-3

FÜZŐ SZALONMAT

Brassóból Sepsiszentgyörgyre helyes-tem át. — Kérem a hölgyközönség szives pártfogását. Láng Mergit, Sepsiszentgyörgy, Mikó-utca 19. ss.

2-3

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai:

Budapest, 1940. október hó 24.

KÜLFÖLDI PENZNEMEK		Pénz	Áru
Angol font		—	—
Belga		250 —	300 —
Canadai dollár		—	—
Dán korona		760	790
Dinár	500 és 1000 dináros o'm'etek kivételével	345 —	350 —
Dollár (U. S. A.)		—	—
Francia frank		—	—
Hollandi forint		11 45	11 80
Cseh-Morva Protektorátusi korona	20 koronásnál nagyobb címletek kivételével	11 55	11 90
Salovák korona	20 koronásnál nagyobb o'm'etek kivételével	3 20	3 40
Leu	érme kivételével	—	—
Lira	csak érmék és 10 líras bankjegyek vásárolhatók	17 40	17 90
Norvég korona		—	—
Spanyol peseta		79 60	80 60
Svájci frank		81 70	82 70
Svéd korona	csak 100 koronásnál kisebb címletek vásárolhatók	—	—
Külföldi kifizetések		Pénz	Áru
Amsterdam		3 02 1/2	3 05 1/2
Athén		7 82	7 88
Belgrád		135 70	136 70
Berlin		11 79	11 93
Bratislava (Pozsony)		—	—
Brüsszel		3 41	3 44
Bukarest		268 —	271 —
Istanbul		—	—
Kopenhága		—	—
London		13 83	13 99
Madrid		—	—
Milano		17 66	17 86 4
New-York		344 10	347 10
Oslo		—	—
Páris		—	—
Prága		11 79	11 93
Szófia		4 11	4 15
Stockholm		82 —	82 80
Zürich		79 80	80 80

Kedvezményes leu-árfolyamok 1940 évi október hó 24-én.

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam (1 egység = leu)
Dollár U. S. A.	211.65
Lira	9.50
Svájci frank	48.75
Svéd korona	—
Külföldi kifizetések	
Athén	—
London	851.80
Milano	9.50
New-York	211.65
Stockholm	—
Zürich	48.75

A katonai közigazgatásról.

Minden területet fogláló katonai művelet a felszabadított föld mindennapi életében hirtelen változásokat okoz. A hatalom változásában beálló ilyen változások mindenkor zökkenőkkel járnak. Ezeket kell áthidalni a katonai közigazgatásnak. A polgári közigazgatás ezekkel a feladatokkal sok nehézség és surlódás árán tudna megbirkózni. Alkalmasabb erre a katonai vezetés alatt álló közigazgatás, mert a katonai vezetés területen érvényesülő katonai akarat a katonai szervezetben sokkal gyorsabban válik gyakorlattá. Az élet minden vonalán megnyilatkozó szükségletek is könnyebben és gyorsabban oldhatók meg a hadvezetés híradó és ellátó szolgálatainak birtokában.

A felszabadított területek életébe nem is lehetne a polgári közigazgatást nyomban bekapcsolni azért sem, mert a békés élet is csak bizonyos idő elteltével veheti meg lábát. A megbékélés első feltétele u. i. az, hogy a lakosság határozott és politikától mentes parancsoknak nyomban engedelmessédjék és így megnyugodva az átmeneti helyzet nehéz napjaiban leegyszerűsített közigazgatási rendszerben megtalálja életszükségeit. A katonai közigazgatás tehát tulajdonképpen ideiglenes jellegű közhatalom gyakorlás, mely a legelső fokon a fővezérlet kezében van. Ez valójában uttoróje és előkészítője a következő békés polgári közigazgatásnak.

A katonai közigazgatás vezetőit a törzsközből működő polgári szakértők támogatják. Tanácsadó szerveinek meghallgatása után dönt és rendelkezik a katonai parancsnok, a ki a felelős is.

Közben az állami főhatalom szándékai zavartalanul érvényesülhetnek a fővezérlet csúciszervezetébe beiktatott kormány megbízott útján. A katonai közigazgatás gépezetét mint a vezérkar főnökének közege a szállásmester intézi. Az egyes hadseregek területén működő katonai közigazgatási csoport vezetője a hadsereg parancsnokára háruló közigazgatási feladatokat átruházott hatáskörben gyakorolja. Neki vannak tehát alárendelve az összes vármegyei, városi és járási katonai parancsnokok. A felszabadult Erdély területén a katonai közigazgatás harmadfokú hatóságaként a hadsereg parancsnokok működnek. Másodfokon a vármegyei, első fokon pedig a városi illetően járási katonai parancsnokok igazgatnak.

Ezek odaadó munkájának köszönhető, hogy a felszabadult Erdély területén a lakosság élelmézésében és ellátásában fennakadás nincs, hogy a rend és biztonság teljes, hogy az iskolák kapui idejében megnyitnak, hogy a felszabadított országgrész ipari és mezőgazdasági munkája nyomban megindulhat.

A katonai közigazgatás uttorói teremtik majd meg azokat az egységes alapokat, amelyre a polgári közigazgatás állandó épületét nyugodtan fel lehet majd építeni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Dr. Venczel Józsefet az Erdélyi Tudományos Intézet tanárává nevezték ki. A vallás és közoktatásügyi miniszter Kössövényen felállította az Erdélyi tudományos Intézetet, amelynek célja népi kérdéseink tanulmányozása. Ezen intézet tanári karába kinevezést kapott Dr. Venczel József, akinek ezzel tudományos munkássága nyert elismerést.

— A Kormányzó ur nevénapjának ünnepét a Dal és Zeneegyesület rendezte meg December 6-án a nemzeti ünnep. A visszatért Csikszeredei társadalma nagy szeretettel készült erre az ünnepre, amelyen most először lesz alkalma, hogy nyíltan lerója tiszteletét a Kormányzó ur Ólomlósága névnapján. — A Miklós nap ünnepén eddig is ott voltak lélekben mindig a reményekkel eltelt nemzet hátlójának erősen a megnyilatkozásain, a rádiók keresztül mind a d. c. 6-án ott dobogott a mi szívünk is a nemzet szíve mellett. Nem merdünk el soha a megpróbáltatások vigasztalan évelben sem. Most pedig, amikor szabadok vagyunk, akkor egészen lelkiünkkel akarjuk kifejezésre juttatni minden áldozatra kész nemzet árvaságát. Ezeket az érzéseinket méltó keretben a Csikszeredei Dal és Zeneegyesület adja meg, amely művészi műsorral vállalta a december 6-i Miklós-nap megrendését.

— Werth Henrik gyalogsági tábornok városunkban. Werth Henrik tábornok, a honvéd veszérkar főnöke, északkelet-közép körúton október 24-én Csikszeredába érkezett. Tárgyalásokat folytatott a hatóságokkal, amelyek során tanácsot is kaptak a hatóságoktól, hogy egészen apró részletekig tájékozva van a Csikszeredei minden gazdasági, szociális és egyéb eseményekről.

— Földrengés. Október 21-én reggel fél nyolc órakor jól érezhető földrengés volt városunkban. A földrengés a hátsók alaposan megrázó erővel lökésel kezdődött, majd utána lezongrázó lökésekkel, amely mintegy három négy óperceig tartott. Az ingatlanok megállottak, ami általában a földrengést bizonyítja. Kár sehol sem történt.

— Az iskolák kapui megnyitnak. Kiplak arcu gyerekek lettek reggelként magyar szót olvasni, magyar lelkét éretni. Csak leányiskola négyes-ötös osztályosai a napját október végén vagyunk és a szerdai polgári iskolákba még nem nyitottak meg. Több mint kétszáz beiratkozott növendék és a teljes tanári kar készenlétben vár, de az épületet lefoglalta a katonai kórház. A szülőknél, a város közhatalmától és a hatóságoktól közös érdeke lenne, hogy és a nagy jövőjű intézet minél előbb megnyitassák, annál inkább, mert — amit mindannyian tudjuk — iskolai hiányban husz év óta a leány-velés igen elhanyagolt megynkben. — A katonai kórházat talán más épületben is el lehetne helyezni, viszont a leányiskola, de különösen a leány bentlakás céljának csak az épület felel meg. A város közhatalma és az érdekeltek bizalommal várják a hatóságok arra vonatkozó intézkedését, hogy az idő múlásával növekvő hiányokat jókarral és lelkesedéssel még pótolni lehessen.

— November 1-ig kell beadni a személyi lapokat. Mindenki, akik közhatalmalt akarnak vállalni, november 1-ig kell benyújtásuk a közhatalmat igénylő személyi lapjaikat a vármegyei hatóságnak I. em. 52. sz. hivatalos helyiségében. Személyi lapok kaphatók a megyei vagy járási parancsnokságokon.

— Halálozás. Id. Borbáth Károly kir. járásbírói iradafőtiszt, október hó 23-án, 52 éves korában meghalt Vassprémben. E. h. nyitást neje Szopos Julianna, Károly és András gyermekei valamint a Borbáth, Szopos és Keresztos családok gyászolják.

— Az ipartestület felhívása a községek kisiparoságához. A Csikszeredei központtal létesítendő ipartestület magában foglalja a körponti, szépvial és szentmártoni járási községeinek iparoságát. Az ipartestület tehát eseten is kéri ezen járási községeknek a járási katonai parancsnokságok által kinevezett iparos bizalmi embereit, hogy az ipartestülettel az összeköttetést sürögösen felvegyék az iparosok pontos létezésének összehívása, a nyersanyag beszerzés és ármegállapítás fontos kérdéseinek gyors rendezése céljából.

— Bajnoki labdarúgó mérkőzés. Vasárnap október 27-én délután 3 órakor kezdődött a városunk új életre kelt labdarúgó csapata, a Cs. T. E. első bajnoki mérkőzését a sepalmentgyörgyi szövögyáriak jóképességű csapatával, a T. XII-vel. A mérkőzés a csikszeredei sport kimagasló eseménye lesz, mert ennek eredménye irígyadó lesz faink további bajnoki szereplésében. Kamény, de élvezetes játékokra lesz tehát kilátás, mely minden néző érdeklődését lekötí, atiben egy csöppnyi sport iránti szeretet és lelkesül s van. — A mérkőzés, a kórház meilletti új pályán fog lezajlani.

— Köszönetet kap a csikszeredei kisiparosoktól. A napokban a csikszeredei kisiparosoktól beszerverték a kisiparosok munkát valóban termelő és értékesítő szervezetébe. Ennek célja az, hogy a hadsereg bakanca, egyenruha, darékai, töltény táskák, katonai felszerelési szükségleteinek elkészítéséből a csikszeredei kisiparosoknak is tekintélyes résnyt juttassanak. A megmondulás nagy reménykedést váltott ki, a 22 esztendő alatt minden közszállítástól kizárt, legtöbbször eszenvedett csikszeredei kisiparosok körében.

SÜTŐPOR ÉS VANILLINCUKOR

Receptkönyvet kívánságra küld:

Dr. A OETKER GYÁR, BUDAPEST, VIII., CONTI-U. 25

Eladó: 2 szoba, konyha, pince és mellékhelyiségekkel álló lakás C-beszerezésben valamint 4 szobás, szobák és konyhák, belföldi és külföldi is igen alkalmas. Cím a 11. dobóváltóban. 1-2

PALABA

zeblámpa elemek
zeblámpa tokok
zeblámpa izzók
rádió anódtelpek

égéstartalma, rakárképesége versenyen felül áll. Kapható minden szaküzletben.

Visszonteladók figyelembe!

Kizárólagos gyári lezárak visszonteladók részére Maros-Torda, Udvarhely, Csik és Háromszék vármegyeekben:

HERMES R. T. nagykereskedő cégnek, Marosvásárhely, Telefon 212

Kérjük, hogy szükségletüket a jövőben fenti cégnek szíveskedjenek eredeti gyári árral — beszerezni.

PALA elemgyár r. t., Budapest.

Eladók: egy igen jó főző kályha, 8 drbl gőzjérc és egy éves leghorn kályha. Cím kiadóhivatalban.

KIADÓ: 3 szoba, konyha, kamra, üveges veranda mellékhelyiségekkel álló modern új ház, a 11. v. első telepen. Erdélyben lehet az Arany János ucca sarok éületében.

M. KIR. ÁLLAMÉPÍTÉSZETI HIVATAL CSIKSZEREDA

368-1940 sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államépítészeti hivatal egy 11 H. s. motobilt keres megvásárolni. Ajálattevők jöhetnek meg, hogy a gép mennyi időt és milyen légkörnyomást dolgozik valamint a gép vételárát. Csikszeredea, 1940 október 22

A hivatal vezetője: I. delglenesen megbízott BAKÓ, kir. fő mérnök.

Standard Rádió 8+1 lámpásos, teljesen új eladó. Megtekinthető Csutak Ernő utcájában, Csikszeredea.